

ภาษาพาดหัวข่าว “หมูป่าติดถ้ำหลวงฯ” ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

The Language of News Headlines

‘The Moo Pa (Wild Boars) Academy Football Team Trapped in Tham Luang-Khun Nam Nang Non Cave’ on Online Newspapers

วันที่รับบทความ : 28 กันยายน 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 18 กุมภาพันธ์ 2562

วันที่ตอบรับบทความ : 5 มีนาคม 2562

นพชัย วิริยานุภาพพงศ์¹

สิริวรรณ นันทจันทร์²

สุริย์รัตน์ บำรุงสุข³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์จำนวน 67 พาดหัวข่าว โดยใช้กรอบแนวคิดกลวิธีทางภาษาในข้อความ (linguistic strategies) ของจันทิมา อังคพนิชกิจ (2561) วิเคราะห์โดยพิจารณาถ้อยคำ ความหมายของถ้อยคำ ตามบริบทภายในตัวบท (internal context) โดยนับความถี่และใช้ค่าสถิติร้อยละของรูปภาษาที่ปรากฏในตัวบท ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์มี 2 ลักษณะ คือ 1) กลวิธีทางศัพท์ และ 2) กลวิธีทางโครงสร้างของพาดหัวข่าว กลวิธีทางศัพท์พบ 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การเรียกชื่อ 2) การปฏิบัติต่อผู้ประสบเหตุ 3) สภาพของผู้ประสบเหตุ และ 4) สภาพผู้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ โดยพบรูปภาษาการเรียกชื่อมากที่สุด ส่วนกลวิธีทางโครงสร้างของพาดหัวข่าว พบ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การใช้คำตัดสั้นหรือกร่อนคำ 2) การละประธานของประโยค และ 3) การละคำเชื่อม

คำสำคัญ: ภาษาพาดหัวข่าว หนังสือพิมพ์ออนไลน์ กลวิธีทางภาษาในข้อความ

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
e-mail : kong_noppachai@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
e-mail : fhumswn@ku.ac.th

³ อาจารย์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
e-mail : fhumsrms@ku.ac.th

The Language of News Headlines

‘The Moo Pa (Wild Boars) Academy Football Team Trapped in Tham Luang-Khun Nam Nang Non Cave’ on Online Newspapers

Received: September 28, 2018

Revised: February 18, 2019

Accepted: March 5, 2019

Noppachai Wiriyanuphapphong¹

Siriwan Nantachantoon²

Sureerat Bumrungsuk³

Abstract

This research aimed to study and analyze the language used in the sixty-seven news headlines on online newspapers. The analysis of the data was based on the framework of linguistic strategies of Jantima Angkapanichkit (2018), considering words and meaning form internal context. Frequency and percentage of language forms found in the text were used to analyze the data. It was found that there were two types of the language of news headlines on online newspapers: 1) Lexical strategies and 2) Syntactic strategies. The lexical strategies consisted of 4 aspects: 1) name calling 2) the treatment of the victims 3) the condition of the victims and 4) the condition of the rescuers. The language forms referring to “name calling” were found the most. The syntactic strategies consisted of 3 aspects: 1) contraction 2) subject omission 3) conjunction omission.

Keywords: the language of news headlines, online newspapers, linguistic strategies

¹ Graduate student, Department of Thai Language Faculty of Humanities Kasetsart University
e-mail : kong_noppachai@hotmail.com

² Associate Professor, Department of Thai Language Faculty of Humanities Kasetsart University
e-mail : fhumswn@ku.ac.th

³ Lecturer, Department of Thai Language Faculty of Humanities Kasetsart University
e-mail : fhumswn@ku.ac.th

บทนำ

เหตุการณ์ “หมู่ป่าติดถ้ำหลวงฯ” เป็นเหตุการณ์การช่วยเหลือทีมฟุตบอลหมู่ป่าอะคาเดมี ประกอบด้วยนักฟุตบอลเยาวชน 12 คน และโค้ชผู้ฝึกซ้อม 1 คน ติดอยู่ภายในถ้ำหลวง ซึ่งตั้งอยู่ในวนอุทยานแห่งชาติถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นเหตุการณ์ที่ประชาชนไทยและชาวต่างประเทศต่างให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน 2561 ที่ผ่านมา (ข่าวสด, 2561, ออนไลน์) โดยภารกิจการช่วยเหลือสมาชิกทีมหมู่ป่าใช้ระยะเวลานานเกือบ 3 สัปดาห์ เป็นเหตุการณ์ที่ทุกคนต่างให้ความสนใจ เพราะปรากฏเรื่องราวแห่งมิตรภาพ สายใยแห่งมนุษยชาติ ความสูญเสียที่กลายเป็นพลังที่ผลักดันในการกิจครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ครั้งนี้ได้เข้าสู่กระบวนการสื่อสารในสังคมออนไลน์

ปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์ ทำให้เกิดการติดตามข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ ทั้งการนำเสนอข่าวสารผ่านวิทยุโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ออนไลน์ การนำเสนอข่าวออนไลน์ที่พบเห็นในปัจจุบัน ผู้รับสารเลือกอ่านข่าวจากการพาดหัวข่าวในประเด็นที่ตนสนใจ สิ่งสำคัญคือหากข่าวนั้นมีการพาดหัวที่ดึงดูดใจ ย่อมเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าแม้ผู้อ่านอาจจะไม่ได้สนใจข่าวนั้น แต่ลักษณะของการพาดหัวข่าวที่ดีจะชักจูงใจผู้อ่านให้สนใจประเด็นข่าวและติดตามเข้าไปอ่านได้ (สุทธิดา นาคเจริญ, 2559, หน้า 144) การพาดหัวข่าวมีความสำคัญสอดคล้องกับความคิดของ อารยะ ศรีภักดิ์ (2550, หน้า 331) ที่อธิบายว่า หัวข่าว หัวเรื่อง หรือพาดหัวข่าว (headline) เป็นข้อความสำคัญที่นอกจากจะบ่งชี้ถึงข่าวเรื่องนั้น ๆ และยังทำหน้าที่เรียกร้องความสนใจจากผู้พบเห็น ดังตัวอย่าง

“ยังไม่หมดหวัง ลุ้น 13 ชีวิต สูดน้ำเริ่มได้ผล” (ไทยรัฐ, 28 มิ.ย. 61)

“หมอภาคย์ร่วมหน่วยซีล ตะลุยดำน้ำมุ่งหน้าพัทยาบีช” (เดลินิวส์, 2 ก.ค. 61)

ตัวอย่างข้างต้นพบการใช้กลวิธีทางศัพท์ประเภทการเรียกชื่อ “13 ชีวิต” หมายถึง ทีมหมู่ป่าทั้ง 13 คนซึ่งเป็นผู้ประสบเหตุ “หมอภาคย์” หมายถึง พ.ท.นพ. ภาคย์ โลหารชุน แพทย์ผู้ดูแลทีมหมู่ป่า และ “หน่วยซีล” หมายถึง ชื่อของหน่วยทำลายใต้น้ำจู่โจม ในหน่วยปฏิบัติการสงครามพิเศษทางเรือ กองทัพเรือ เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทีมหมู่ป่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาพาดหัวข่าวมีหลายเรื่อง เช่น ชูติมา สาตร์ร้าย (2556, หน้า 146) ศึกษาภาษาข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์แจก M2F พบว่า การใช้ภาษาในพาดหัวข่าวพบการใช้การตัดคำ มีทั้งการตัดคำเดี่ยวหรือคำมูล การตัดคำซ้อน และการตัดคำประสม เนื่องจากต้องใช้ภาษาที่กระชับแต่สื่อความหมายได้ดี เพราะต้องเขียนในพื้นที่บนหน้าหนังสือพิมพ์ที่มีอยู่อย่างจำกัด การใช้คำสแลง การใช้คำคล้องจอง การใช้วลี พบการใช้วลีที่มีใช้มานานแล้ว และวลีที่สร้างขึ้นใหม่ และการใช้คำจินตนาการเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์ตามข่าวและมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมไปด้วย ได้แก่ การใช้คำกริยา การใช้คำวิเศษณ์ การใช้คำอุทาน และการใช้คำเลียนเสียง นอกจากนี้ ธีรวัรา ชะบุรณ์ (2557, หน้า 105) ศึกษาวิเคราะห์

การใช้ภาษาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบว่าการใช้ภาษาที่ปรากฏในพาดหัวข่าว มี 5 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำเรียกชื่อ การใช้คำสมญานาม การใช้คำย่อ การย่อคำ และการใช้คำภาษาต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาพาดหัวข่าว พบว่า วิจัยส่วนใหญ่ศึกษาภาษาพาดหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งการศึกษาภาษาพาดหัวข่าวจากสื่อออนไลน์ปรากฏเป็นจำนวนน้อย ประกอบกับเหตุการณ์ “หมูป่าติดถ้ำหลวงฯ” เป็นเหตุการณ์ที่ประชาชนทั่วโลกให้ความสนใจ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาษาพาดหัวข่าว “หมูป่าติดถ้ำหลวงฯ” ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ อันจะทำให้เห็นถึงภาษาที่ผู้ส่งสารใช้ในการพาดหัวข่าวเพื่อสร้างความสนใจของผู้รับสาร ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาภาษาพาดหัวข่าวในลักษณะอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาษาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์เกี่ยวกับเหตุการณ์ “หมูป่าติดถ้ำหลวงฯ”

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและใช้ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบ เลือกกลุ่มข้อมูลที่ใช้ศึกษาแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดกลวิธีทางภาษาในข้อความ (linguistic strategies) เป็นกลวิธีการผลิตตัวบทที่ผ่านการเลือกใช้ภาษาที่แฝงวัตถุประสงค์หรือมีเจตนามุ่งหมายของผู้ส่งสารสื่อไปยังผู้รับสารท่ามกลางกิจกรรมการสื่อสาร (จันทิมา อังคพณิกกิจ, 2561, หน้า 181) ทั้งนี้ การวิเคราะห์โดยพิจารณาถ้อยคำ ความหมายของถ้อยคำ ตามบริบทภายในตัวบท (internal context) กล่าวคือ บริบทภายในตัวบท เป็นบริบทของรูปภาษาที่แวดล้อมอยู่ในข้อความ เป็นหน่วยภาษาที่ปรากฏร่วมกับหน่วยภาษาอื่น ภายในตัวบทเดียวกันที่เป็นข้อความ (discourse) เดียวกัน นำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ และตารางข้อมูลเชิงปริมาณประกอบ มีขั้นตอนดังนี้

1. เก็บรวบรวมตัวบทที่ใช้ศึกษา โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยมีวิธีการดังนี้

1.1 คัดเลือกเว็บไซต์ประเภทข่าวจากการจัดอันดับเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ตามจำนวนผู้เข้าชมมากที่สุด เดือนสิงหาคม 2561 ซึ่งจัดโดย SimilarWeb จำนวน 5 อันดับ ได้แก่ 1) ไทยรัฐ (www.thairath.co.th) 2) ข่าวสด (www.khaosod.co.th) 3) ผู้จัดการออนไลน์ (mgronline.com) 4) เดลินิวส์ (www.dailynews.co.th) และ 5) มติชน (www.matichon.co.th)

1.2 คัดเลือกเว็บไซต์ที่มีชื่อเดียวกับหนังสือพิมพ์รายวัน เนื่องจากเว็บไซต์ข่าวดังกล่าวจะใช้พาดหัวข่าวเดียวกันกับพาดหัวข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน ได้แก่ 1) ไทยรัฐ 2) ข่าวสด 3) เดลินิวส์ และ 4) มติชน

1.3 รวบรวมพาดหัวข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ทีมฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมี ติดอยู่ภายในถ้ำหลวง ซึ่งตั้งอยู่ในวนอุทยานแห่งชาติถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตั้งแต่วันที่

23 มิถุนายน 2561 - 11 กรกฎาคม 2561 เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเหตุการณ์ค้นหาทีมหมูป่าและนำหมูป่าออกจากถ้ำ ซึ่งมีจำนวนพาดหัวข่าวดังนี้ 1) ไทยรัฐ จำนวน 17 พาดหัวข่าว 2) ข่าวสด จำนวน 17 พาดหัวข่าว 3) เดลินิวส์ จำนวน 17 พาดหัวข่าว และ 4) มติชน จำนวน 16 พาดหัวข่าว รวมทั้งสิ้น 67 พาดหัวข่าว

2. ศึกษากรอบแนวคิดกลวิธีทางภาษาในข้อความ (linguistic strategies) ดังกล่าวข้างต้น
3. คัดเลือกภาษาที่เป็นถ้อยคำหลักพร้อมกับถ้อยคำย่อยที่อยู่ในวงเดียวกับถ้อยคำหลักนั้น นับจำนวนความถี่ตามรูปภาษา (symbol) ไม่นับการปรากฏซ้ำ
4. จัดกลุ่มถ้อยคำหลักสังเคราะห์เป็นกลวิธีการพาดหัวข่าวแต่ละประเภท
5. นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ และตารางข้อมูลเชิงปริมาณประกอบ

ผลการวิจัย

การศึกษวิเคราะห์ภาษาพาดหัวข่าวเหตุการณ์ “หมูป่าติดถ้ำหลวงฯ” ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ได้ศึกษาตัวบท จำนวน 67 พาดหัวข่าว โดยใช้กรอบแนวคิดกลวิธีทางภาษาในข้อความ (จันทิมา อังคพนิชกิจ, 2561) ผลการศึกษาพบการใช้ภาษาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 2 ลักษณะ คือ 1) กลวิธีทางศัพท์ และ 2) กลวิธีทางโครงสร้าง ซึ่งกลวิธีทางศัพท์ปรากฏผลการศึกษาดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงกลวิธีทางศัพท์ในพาดหัวข่าวเหตุการณ์ “หมูป่าติดถ้ำหลวงฯ” ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ข้อ	กลวิธีทางศัพท์	จำนวนรูปภาษา	ร้อยละ
1.	การเรียกชื่อ	56	84.85
1.1	คำเรียกบุคคล เครื่องมือ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์	44	66.67
	1) การใช้คำเรียกผู้ประสบเหตุ	10	15.15
	2) การใช้คำเรียกผู้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ	15	22.73
	3) การใช้คำเรียกผู้อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ	5	7.58
	4) การใช้คำเรียกผู้ทรงห่วงใยกับการปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุ	5	7.58
	5) การใช้คำเรียกผู้ทำการค้นหา	2	3.03
	6) การใช้คำเรียกเครื่องมือ	6	9.09
	7) การใช้คำเรียกสิ่งศักดิ์สิทธิ์	1	1.52
1.2	คำเรียกสถานที่เกิดเหตุ	12	18.18
	1) การใช้คำเรียกถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน	5	7.58
	2) การใช้คำเรียกสถานที่ภายในถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน	6	9.09
	3) การใช้คำเรียกสถานที่ภายนอกถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน	1	1.52

ข้อ	กลวิธีทางศัพท์	จำนวนรูปภาษา	ร้อยละ
2.	การใช้คำแสดงการปฏิบัติต่อผู้ประสบเหตุ	5	7.58
3.	การใช้คำแสดงสภาพของผู้ประสบเหตุ	3	4.55
4.	การใช้คำแสดงสภาพผู้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ	2	3.03
	รวม	66	100

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นกลวิธีทางศัพท์ที่ปรากฏในพาดหัวข่าวเหตุการณ์ “หมูป่าติดถ้ำหลวงฯ” ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ว่า กลวิธีทางศัพท์มี 4 ลักษณะ ได้แก่ การเรียกชื่อ พบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.85 รองลงมา ได้แก่ การใช้คำแสดงการปฏิบัติต่อผู้ประสบเหตุ คิดเป็นร้อยละ 7.58 การใช้คำแสดงสภาพของผู้ประสบเหตุ คิดเป็นร้อยละ 4.55 และการใช้คำแสดงสภาพผู้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ คิดเป็นร้อยละ 3.03 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. กลวิธีทางศัพท์ (Lexical Strategies)

กลวิธีทางศัพท์ หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อแทนความคิดหรือประสบการณ์ของผู้ส่งสาร (จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2561, หน้า 182) ซึ่งการใช้คำศัพท์ในการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ปรากฏกลวิธีทางศัพท์ทั้งหมด 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การเรียกชื่อ 2) การใช้คำแสดงการปฏิบัติต่อผู้ประสบเหตุ 3) การใช้คำแสดงสภาพของผู้ประสบเหตุ และ 4) การใช้คำแสดงสภาพผู้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ ดังนี้

1.1 การเรียกชื่อ เป็นกลวิธีการใช้คำศัพท์ในการตั้งชื่อเรียกบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวิถีปฏิบัติทางสังคม ทำให้คนเราแยกแยะและจัดกลุ่มบุคคลได้ (จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2561, หน้า 184) ผลการวิจัยพบดังนี้

1.1.1 คำเรียกบุคคล เครื่องมือ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์

1) การใช้คำเรียกผู้ประสบเหตุ หมายถึง คำที่ใช้กล่าวถึงผู้ที่ประสบเหตุการณ์ที่เสี่ยงหรือได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัย พบการใช้คำหรือกลุ่มคำกล่าวถึง ทีมหมูป่า ซึ่งหมายถึงโค้ชผู้ฝึกซ้อมและนักฟุตบอลที่ประสบเหตุติดถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอนทั้ง 13 คน จำนวน 10 รูปภาษา ได้แก่ 13 ชีวิต 13 หมูป่า 13 นักบอลเด็ก ทีมบอล 13 ชีวิต ทีมหมูป่า หมูป่า เด็ก เด็กนักเรียน เด็กติดถ้ำ และโค้ช-นักฟุตบอล

- (1) ร.10 ทรงห่วง ขอให้เด็กติดถ้ำปลอดภัย (มติชน, 26 มิ.ย. 61)
- (2) ยังไม่หมดหวัง ลุ้น 13 ชีวิต สูบน้ำเริ่มได้ผล (ไทยรัฐ, 28 มิ.ย. 61)
- (3) เดินหน้าติดตั้งอุโมงค์ใต้น้ำ ให้ “13 หมูป่า” มุดออก (เดลินิวส์, 8 ก.ค. 61)
- (4) ช่วย “ทีมหมูป่า” พันถ้ำแล้ว 8 เหลือค้างอีก 5 ชีวิต! (ข่าวสด, 10 ก.ค. 61)
- (5) ครบแล้ว 13 หมูป่า (ข่าวสด, 11 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงทีมหมูป่า ซึ่งเป็นผู้ประสบเหตุที่ติดอยู่ในถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน เป็นทีมฟุตบอลที่มีสมาชิกอาศัยอยู่ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีชื่อทีมที่ใช้ในการแข่งขันว่า “หมูป่าอะคาเดมี” โดยในพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะปรากฏการใช้คำว่า “13 ชีวิต” ในช่วงระยะแรกที่เกิดเหตุการณ์ติดถ้ำ ต่อมาเมื่อประชาชนไทยรู้จักชื่อทีมฟุตบอล จึงทำให้เกิดการเรียกชื่อเปลี่ยนไปเป็น “13 หมูป่า” ยังปรากฏการเรียกในลักษณะอื่น ๆ ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ทั้งนี้พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้คำเรียกผู้ประสบเหตุด้วยการสร้างคำ 4 ลักษณะ คือ 1) คำมูล ได้แก่ เด็ก 2) คำประสม ได้แก่ ทีมหมูป่า หมูป่า เด็กนักเรียน และ เด็กติดถ้ำ 3) คำประสมปรากฏร่วมกับตัวเลข 13 ชีวิต 13 หมูป่า 13 นักบอลเด็ก และ ทีมบอล 13 ชีวิต และ 4) คำประสมปรากฏร่วมกับเครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่ โค้ช-นักฟุตบอล ซึ่งลักษณะคำเรียกผู้ประสบเหตุใช้วิธีการสร้างคำแบบคำประสมปรากฏร่วมกับตัวเลขมากที่สุด การใช้คำข้างต้นแสดงให้เห็นถึงผู้ประสบภัยที่ยังเป็นเด็กหรือเยาวชน และควรได้รับการช่วยเหลือจากทุกฝ่าย

2) การใช้คำเรียกผู้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ หมายถึง คำที่ใช้กล่าวถึงผู้ที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบเหตุการณ์ที่เสี่ยงหรือได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัย พบการใช้คำหรือกลุ่มคำกล่าวถึงบุคคล กลุ่มคน หน่วยงาน หรือประเทศต่าง ๆ ที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือในการค้นหาผู้ประสบเหตุติดถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน จำนวน 15 รูปภาษา ได้แก่ ซีล หน่วยซีล ซีล-นักดำน้ำ ทีมกู้ภัย พลร่ม ทีมลุยป่า ทีมช่วย 13 ชีวิต สหรัฐ-อังกฤษ จ่าแซม และ หมอภาคย์

- (1) ซีลเข้าถึงห้องโถง ถ้ำหลวง ยังไร้แวว 13 หมูป่า (ไทยรัฐ, 27 มิ.ย. 61)
- (2) สหรัฐ-อังกฤษถึงถ้ำ ลุยกู้ชีวิต ระดมไฮเทค-ยังมีหวัง (ข่าวสด, 28 มิ.ย. 61)
- (3) หมอภาคย์ร่วมหน่วยซีล ตะลุยดำน้ำมุ่งหน้าพิทยาภิข (เดลินิวส์, 2 ก.ค. 61)
- (4) “จ่าแซม” อดีตหน่วยซีล พลีชีพสังเวทถ้ำหลวงฯ น็อกขณะดำน้ำกู้ภัย 13

หมูป่า (ไทยรัฐ, 7 ก.ค. 61)

- (5) ทีมกู้ภัยเจาะโพรงนับร้อยหลุม ยังไม่ตรง 13 หมูป่า (ไทยรัฐ, 8 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงบุคคล กลุ่มคน หน่วยงาน หรือประเทศต่าง ๆ ที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือในการค้นหาทีมหมูป่า ซึ่งส่วนใหญ่พบการกล่าวถึง “ซีล” ซึ่งเป็นชื่อของหน่วยทำลายใต้น้ำจู่โจม ในหน่วยปฏิบัติการสงครามพิเศษทางเรือ กองทัพเรือ คำว่า “ซีล” เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “SEAL” ย่อมาจาก “SEa-Air-Land” หมายถึง การปฏิบัติได้ทั้งทางทะเล-อากาศ-บนฝั่ง นอกจากนี้กล่าวถึงบุคคลที่เข้ามาช่วยเหลือการค้นหาทีมหมูป่า ได้แก่ “หมอภาคย์” หมายถึง พ.ท.นพ. ภาคย์ โลหารชุน แพทย์ผู้ดูแลทีมหมูป่า และ “จ่าแซม” หมายถึง จ.อ. สมาน กุนัน อดีตนักทำลายใต้น้ำจู่โจมหรือหน่วยซีล รวมทั้งกล่าวถึงประเทศต่าง ๆ ที่ส่งหน่วยช่วยเหลือมาช่วยปฏิบัติการค้นหาทีมหมูป่า ทั้งนี้พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้คำเรียกผู้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ ด้วยการสร้างคำ 4 ลักษณะ คือ 1) คำมูล ได้แก่ ซีล 2) คำประสม ได้แก่ หน่วยซีล ทีมกู้ภัย พลร่ม ทีมลุยป่า จ่าแซม และ

หมอบาคย์ 3) คำประสมปรากฏร่วมกับตัวเลข ทีมช่วย 13 ชีวิต และ 4) คำประสมปรากฏร่วมกับเครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่ ชีล-นักดำน้ำ และ สหรัฐ-อังกฤษ ซึ่งลักษณะคำเรียกผู้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุใช้วิธีการสร้างคำแบบคำประสมมากที่สุด โดยการใช้คำดังกล่าวข้างต้นสะท้อนการร่วมมือจากในแวดวงต่าง ๆ ทั้งคนไทยและชาวต่างชาติที่ช่วยเหลือทีมฟุตบอลเยาวชนติดถ้ำหลวงฯ

3) การใช้คำเรียกผู้อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ หมายถึง คำที่ใช้กล่าวถึงผู้ที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ พบการใช้คำหรือกลุ่มคำกล่าวถึงบุคคลที่เป็นผู้อำนวยการปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุติดถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน พบจำนวน 5 รูปภาพ ได้แก่ ผู้ว่า ผู้ว่าฯ นายกฯ ปิกตู และ ปิกแป๊ะ

(1) มุดปล่อง-ติดถ้ำ ลีฟสด ปิกแป๊ะทีมลุยป่า (ข่าวสด, 30 มิ.ย. 61)

(2) จัสกัตน้ำ “บนเขา-ใต้ดิน” ทะลักถ้ำ “ปิกตู” ปรับแผนกู้ชีพ (มติชน, 30 มิ.ย. 61)

(3) ผู้ว่าฯ ค้นหา 13 ชีวิตติดถ้ำหลวงคืบหน้า แยมไถ่มีข่าวดี (มติชน, 2 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงบุคคลที่เป็นผู้อำนวยการปฏิบัติการค้นหาหมูป่า ได้แก่ “ปิกแป๊ะ” หมายถึง พล.ต.อ.จักรทิพย์ ชัยจินดา รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ “ปิกตู” หมายถึง พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และ “ผู้ว่า” หมายถึง นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา ในฐานะผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานแห่งชาติ ถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย (ผอ.ศอร.) ทั้งนี้พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้คำเรียกผู้อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบเหตุด้วยการสร้างคำ 2 ลักษณะ คือ 1) คำประสม ได้แก่ ผู้ว่า ปิกตู และ ปิกแป๊ะ และ 2) คำประสมปรากฏร่วมกับเครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่ ผู้ว่าฯ และ นายกฯ ซึ่งลักษณะคำเรียกผู้อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบเหตุใช้วิธีการสร้างคำแบบคำประสมมากที่สุด การใช้คำดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงบุคคลของหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการค้นหาทีมฟุตบอลเยาวชนติดถ้ำหลวงฯ

4) การใช้คำเรียกผู้ทรงห่วงใยกับการปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุ หมายถึง คำที่ใช้กล่าวถึงผู้ที่แสดงความห่วงใยต่อเหตุการณ์การปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุ พบการใช้คำหรือกลุ่มคำกล่าวถึงกษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ของไทยที่ทรงห่วงใยกับการปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุ จำนวน 5 รูปภาพ ได้แก่ ในหลวง ร.10 ทูลกระหม่อมหญิง องค์ที่ และพระองค์ที่

(1) ทูลกระหม่อมหญิง องค์ที่เสด็จเปิดทางช่วย 13 ชีวิต (เดลินิวส์, 27 มิ.ย. 61)

(2) ในหลวงขอบใจ-ทรงแนะ รอบคอบ นำ 13 ชีวิตออกจากถ้ำ (ข่าวสด, 4 ก.ค. 61)

(3) ร.10 ทรงชื่นชม-ขอบใจ ทีมกู้ภัย 13 ชีวิต (ไทยรัฐ, 6 ก.ค. 61)

(4) “พระองค์ที่” ประทานกำลังใจ 13 ชีวิต “อดีตซีล” พลีชีพ (มติชน, 7 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงกษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ของไทยที่ทรงห่วงใยกับการปฏิบัติการค้นหาทีมหมูป่า ได้แก่ “ทูลกระหม่อมหญิง” หมายถึง ทูลกระหม่อมหญิง

อุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี “ในหลวง” “ร.10” หมายถึง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และ “องค์ที่” “พระองค์ที่” หมายถึง พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ เป็นการใช้คำศัพท์เพื่อแสดงฐานันดรศักดิ์ ทั้งนี้พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้คำเรียกผู้ทรงห่วงใยต่อการปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุด้วยการสร้างคำ 2 ลักษณะ คือ 1) คำประสม ได้แก่ ในหลวง ทูลกระหม่อมหญิงองค์ที่ และพระองค์ที่ และ 2) อักษรย่อปรากฏร่วมกับตัวเลข ได้แก่ ร.10 (ร. ย่อมาจาก รัชกาล) ซึ่งลักษณะคำเรียกผู้ทรงห่วงใยกับการปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุใช้วิธีการสร้างคำแบบคำประสมมากที่สุด การใช้คำดังกล่าวข้างต้นแสดงถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ที่ทรงห่วงใยทีมฟุตบอลเยาวชนติดถ้ำหลวงฯ

5) การใช้คำเรียกผู้ทำนายนายการค้นหา หมายถึง คำที่ใช้กล่าวถึงผู้ที่มีความสามารถด้านการพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต พบการใช้คำหรือกลุ่มคำกล่าวถึงผู้ที่ประชาชนนับถือและให้คำทำนายเกี่ยวกับการปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบภัย จำนวน 2 รูปภาษา ได้แก่ ครุบาชุม และครุบาบุญชุม

ครุบาบุญชุม เข้าถ้ำ ทำพิธีอีก ซิลเปิดคลิป 13 ชีวิต (ข่าวสด, 5 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึง “ครุบาบุญชุม” หมายถึง พระครุบาบุญชุมญาณสวโร แห่งวัดพระธาตุดอนเรือง เมืองพง รัฐฉาน ประเทศพม่า ที่เดินทางมาทำพิธีเปิดทางเพื่อช่วยเหลือเด็ก ๆ และโค้ชทั้ง 13 ชีวิต ที่ติดอยู่ในถ้ำหลวง นอกจากนี้ครุบาบุญชุมเป็นผู้ทำนายว่าทั้ง 13 ชีวิตยังปลอดภัยและจะค้นหาเจอภายใน 1-2 วันจากวันที่ทำพิธี ทั้งนี้พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้คำเรียกผู้ทำนายนายการค้นหาด้วยการสร้างคำ 1 ลักษณะ คือ คำประสมที่เกิดจากคำบอกสถานภาพและชื่อ ได้แก่ ครุบาชุม และ ครุบาบุญชุม การใช้คำดังกล่าวข้างต้นสะท้อนถึงความเชื่อของชาวบ้าน และความเลื่อมใสต่อครุบาบุญชุม

6) การใช้คำเรียกเครื่องมือ หมายถึง คำที่ใช้กล่าวถึงสิ่งของที่ใช้ในการปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุ พบการใช้คำหรือกลุ่มคำกล่าวถึงเครื่องมือในลักษณะอุปกรณ์หรือพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุ จำนวน 6 รูปภาษา ได้แก่ โดรนดำน้ำ-หุ่นยนต์ กล้อง ชุดดำน้ำ แบ็กโฮ และ ฮ.

(1) โดรนดำน้ำ-หุ่นยนต์ ตะลุยถ้ำ ช่วยกู้ภัย 13 ชีวิต (ข่าวสด, 27 มิ.ย. 61)

(2) ใช้ ฮ. ขน “แบ็กโฮ” ปรับแผนจ่อเจาะเพดานถ้ำ (ไทยรัฐ, 2 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงเครื่องมือในลักษณะอุปกรณ์หรือพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุ ซึ่งเครื่องมือประกอบด้วย “โดรนดำน้ำ” หมายถึง โดรน (Drone) หรือ อากาศยานไร้คนขับ ซึ่งมีกล้องใช้ในการถ่ายภาพในสถานที่ที่มนุษย์ไม่สามารถถ่ายภาพได้ โดยโดรนดำน้ำจะมีคุณสมบัติพิเศษที่ต่างจากโดรนทั่วไปคือสามารถดำน้ำได้ “หุ่นยนต์” หมายถึง เครื่องจักรกลที่ทำเป็นหุ่นรูปคน หรือสัตว์ เป็นต้น สำหรับใช้ทำงานแทนมนุษย์ด้วยการตั้งโปรแกรมอัตโนมัติ หรือควบคุม

โดยมนุษย์ “กลิ้ง” หมายถึง เครื่องที่มีรูปร่างต่าง ๆ ประกอบด้วยเลนส์สำหรับถ่ายภาพหรือขยายภาพ “ขุดค่าน้ำ” หมายถึง ขุดที่ใช้เฉพาะปฏิบัติการค่าน้ำ และพาหนะประกอบด้วย “แบ็กโฮ” “แบ็กโฮ” หมายถึง รถที่ด้านหลังมีแขนกลใช้สำหรับขุด มาจากคำในภาษาอังกฤษ “backhoe” ซึ่งได้มาจากการรวมคำสองคำ คือ “back” ที่แปลว่าด้านหลัง และ “hoe” ที่แปลว่าจอบหรือเสียม หรือ ขุด พรวน และ “ฮ.” หมายถึง เฮลิคอปเตอร์ เป็นอากาศยานชนิดหนึ่งซึ่งหนักกว่าอากาศ ไม่มีปีก มีใบพัดขนาดใหญ่ติดตั้งเหนือลำตัว ใบพัดหมุนรอบตัวในแนวนอน ทำหน้าที่ช่วยพยุงตัวและบังคับให้บินไปตามทิศทางที่ต้องการได้ ใช้เครื่องยนต์ขับเคลื่อนและบินขึ้นลงในแนวยืนได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 1447) ทั้งนี้พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้คำเรียกเครื่องมือด้วยการสร้างคำ 4 ลักษณะ คือ 1) คำมูล ได้แก่ กลิ้ง 2) คำประสม ได้แก่ ขุดค่าน้ำ แบ็กโฮ และ แบ็กโฮ และ 3) คำประสมปรากฏร่วมกับเครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่ โดรนค่าน้ำ-หุ่นยนต์ และ 4) อักษรย่อ ได้แก่ ฮ. (ฮ. ย่อมาจากเฮลิคอปเตอร์) ซึ่งลักษณะคำเรียกเครื่องมือจะใช้วิธีการสร้างคำแบบคำประสมมากที่สุด การใช้คำดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติการค้นหาเพื่อช่วยเหลือทีมฟุตบอลเยาวชนชนติดถ้ำหลวงฯ

7) การใช้คำเรียกสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หมายถึง คำที่ใช้กล่าวถึงสิ่งที่เชื่อว่ามีอำนาจเหนือธรรมชาติ สามารถบันดาลให้เป็นไปหรือสำเร็จได้ดังปรารถนา พบการใช้คำหรือกลุ่มคำกล่าวถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในพื้นที่เชื่อว่าอาศัยอยู่ในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน และให้ความเคารพนับถือ จำนวน 1 รูปภาษา ได้แก่ แม่นางนอน

(1) เช่น “แม่นางนอน” ครอบชุม แยม 1-2 วันได้ออก (ไทยรัฐ, 30 มิ.ย. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึง “แม่นางนอน” ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประชาชนในพื้นที่เชื่อว่าอาศัยอยู่ในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอนตามตำนานเจ้าแม่ดอยนางนอน-เจ้าปู่พญา ทั้งนี้พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้คำเรียกสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วยการสร้างคำ 1 ลักษณะ คือ คำประสม ได้แก่ แม่นางนอน การใช้คำดังกล่าวข้างต้นสะท้อนถึงความเชื่อของชาวบ้านที่เชื่อว่าแม่นางนอนคอยปกป้องรักษาพื้นที่ของวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน

1.1.2 คำเรียกสถานที่เกิดเหตุ

1) การใช้คำเรียกถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน หมายถึง คำที่ใช้กล่าวถึงถ้ำที่ตั้งอยู่ในวนอุทยานในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยนางนอน ตั้งอยู่ในตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบการใช้คำหรือกลุ่มคำกล่าวถึงถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ซึ่งเป็นสถานที่ที่ผู้ประสบเหตุติดข้างในและไม่สามารถออกมาได้ พบจำนวน 5 รูปภาษา ได้แก่ ถ้ำหลวง ถ้ำ ถ้ำหลวงฯ ภูเขา และ เขา

(1) ระดมค้นหาทีมบอล 13 ชีวิต สูญหายใน “ถ้ำหลวง” (เดลินิวส์, 25 มิ.ย. 61)

(2) โดรนค่าน้ำ-หุ่นยนต์ ตะลุยถ้ำ ช่วยกู้ภัย 13 ชีวิต (ข่าวสด, 27 มิ.ย. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงสถานที่เกิดเหตุหลักคือถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ที่อยู่ในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ซึ่งเป็นวนอุทยานในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดอย

นางนอน ตั้งอยู่ในตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้คำเรียกถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอนด้วยการสร้างคำ 2 ลักษณะ คือ 1) คำมูล ได้แก่ ถ้ำ และเขา 2) คำประสม ได้แก่ ภูเขา และ ถ้ำหลวง และ 3) คำประสมปรากฏร่วมกับเครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่ ถ้ำหลวงฯ ซึ่งลักษณะคำเรียกถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอนนี้ใช้วิธีการสร้างคำแบบคำประสมมากที่สุด

2) การใช้คำเรียกสถานที่ภายในถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน หมายถึง คำที่ใช้กล่าวถึงสถานที่ที่อยู่ในถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน วนอุทยานในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยนางนอน ตั้งอยู่ในตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบการใช้คำหรือกลุ่มคำกล่าวถึงสถานที่ภายในถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นสถานที่หรือจุดที่มีผู้ประสบเหตุ จำนวน 6 รูปภาพ ได้แก่ ห้องโถง ห้องโถง 3 โถง 3 พญาพิช หาดพิทยา และ เนินนมสาว

(1) ใกล้เจดีย์แล้ว “13 ชีวิต” ซิลดำน้ำ ทะลุถ้ำถึงห้องโถง 3 (ไทยรัฐ, 1 ก.ค. 61)

(2) ดำขึ้นโถง 3 จอมุดต่อหาดพิทยา ซิลเข้าใกล้ 13 ชีวิต (มติชน, 1 ก.ค. 61)

(3) มีลุ้นเจาะเขาทะลุ เนินนมสาวเด็กเห็นรูแสง (เดลินิวส์, 6 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงสถานที่ภายในถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอนที่มีการสันนิษฐานว่าทีมหมูป่าอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นจุดที่น้ำไม่สามารถท่วมสูงได้ ทั้งนี้พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้คำเรียกสถานที่ภายในถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอนด้วยการสร้างคำ 3 ลักษณะ คือ 1) คำมูลปรากฏร่วมกับตัวเลข ได้แก่ โถง 3 2) คำประสม ได้แก่ ห้องโถง พญาพิช หาดพิทยา และเนินนมสาว และ 3) คำประสมปรากฏร่วมกับตัวเลข ได้แก่ ห้องโถง 3 ซึ่งลักษณะคำเรียกสถานที่ภายในถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ใช้วิธีการสร้างคำแบบคำประสมมากที่สุด

3) การใช้คำเรียกสถานที่ภายนอกถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน หมายถึง คำที่ใช้กล่าวถึงสถานที่ที่อยู่นอกถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน วนอุทยานในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยนางนอน ตั้งอยู่ในตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบการใช้คำหรือกลุ่มคำกล่าวถึงสถานที่ภายนอกถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นสถานที่ที่เชื่อมโยงกับจุดที่มีผู้ประสบเหตุ พบจำนวน 1 รูปภาพ ได้แก่ ดอยผาหมี่

แบ็กโฮขึ้นดอยผาหมี่ ไล่ ฮ.หัว! ซิลใกล้พื้นที่ 13 ชีวิต (ข่าวสด, 2 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึง “ดอยผาหมี่” ซึ่งเป็นจุดภายนอกถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอนที่พบร่องรอยที่สันนิษฐานว่าเชื่อมต่อกับภายในถ้ำ หากเจาะปล่องดังกล่าวจะทำให้ช่วยเหลือทีมหมูป่าให้ออกจากถ้ำได้เร็วขึ้น ทั้งนี้พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์ใช้คำเรียกสถานที่ภายนอกถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอนด้วยการสร้างคำเพียง 1 ลักษณะ คือ คำประสม ได้แก่ ดอยผาหมี่

1.2 การใช้คำแสดงการปฏิบัติต่อผู้ประสบเหตุ พบการใช้กลวิธีทางศัพท์ในการกล่าวถึงพฤติกรรมที่กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ กระทำต่อผู้ประสบเหตุ จำนวน 5 รูปภาพ ได้แก่ ช่วย พา นำ นำ...ออก และ เผ่าดูแล

(1) 7 ซील-หมอภาคย์ประกบสอนดำน้ำ นำ 13 ชีวิตพ้นถ้ำ (มติชน, 4 ก.ค. 61)

(2) “หมอภาคย์” เฝ้าดูแลใกล้ชิด 13 ชีวิตยังเข้มแข็งยั้งได้ (เดลินิวส์, 5 ก.ค. 61)

(3) ปฏิบัติการช่วยชีวิต 13 หมูป่า วันแรกออกมา 4 คน (ไทยรัฐ, 9 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงลักษณะการให้ความช่วยเหลือ โดยใช้คำหรือกลุ่มคำที่กล่าวถึงการกระทำที่แสดงการช่วยเหลือทีมหมูป่าให้มีชีวิตรอดและปลอดภัย สะท้อนให้เห็นการร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติการค้นหาทีมฟุตบอลเยาวชนชายของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.3 การใช้คำแสดงสภาพของผู้ประสบเหตุ พบการใช้กลวิธีทางศัพท์ในการบ่งบอกสภาวะทางร่างกายและจิตใจของผู้ประสบเหตุ จำนวน 3 รูปภาพ ได้แก่ ปลอดภัย เข้มแข็ง และ บาดเจ็บ

(1) เจอแล้ว 13 หมูป่า ปลอดภัย เตรียมพาออกมา (ไทยรัฐ, 3 ก.ค. 61)

(2) ซीलค้นเจอปลอดภัยเผยบาดเจ็บ 3 คน พบแล้ว “13 ชีวิต” (มติชน, 3 ก.ค. 61)

(3) “หมอภาคย์” เฝ้าดูแลใกล้ชิด 13 ชีวิตยังเข้มแข็งยั้งได้ (เดลินิวส์, 5 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงสภาวะทางร่างกาย 2 ลักษณะ คือ สภาวะทางร่างกาย คือ “ปลอดภัย” หมายถึง ทีมหมูป่ายังมีชีวิตรอด “บาดเจ็บ” หมายถึง ร่างกายของทีมหมูป่าบางส่วนบาดเจ็บจากการติดถ้ำ และสภาวะทางจิตใจ คือ “เข้มแข็ง” หมายถึง ทีมหมูป่าไม่ย่อท้อต่อการใช้ชีวิตในถ้ำ สะท้อนให้เห็นสภาพความอยู่รอดของทีมฟุตบอลเยาวชนชายในขณะติดถ้ำและหลังออกจากถ้ำแล้ว

1.4 การใช้คำแสดงสภาพผู้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ พบการใช้กลวิธีทางศัพท์ในการกล่าวถึงการเสียชีวิตของผู้ช่วยเหลือหรือปฏิบัติการค้นหาผู้ประสบเหตุ จำนวน 2 รูปภาพ ได้แก่ พลีชีพ และสังเวย

(1) “ซีล” พลีชีพกลางถ้ำหลวง ภารกิจช่วย 13 ชีวิต (เดลินิวส์, 7 ก.ค. 61)

(2) “จ่าแซม” อดีตหน่วยซีล พลีชีพสังเวยถ้ำหลวงฯ น็อกขณะดำน้ำกู้ภัย 13 หมูป่า (ไทยรัฐ, 7 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงการเสียชีวิตของจ่าแซม อดีตหน่วยซีล โดยใช้คำว่า “พลีชีพ” หมายถึง สละชีพ หรือสละชีวิต แสดงถึงการเสียชีวิตที่อุทิศชีวิตตนเอง เพื่อช่วยเหลือทีมหมูป่า นอกจากนี้พบการปรากฏร่วมกับคำว่า “สังเวย” หมายถึง บวงสรวง หรือเซ่นสรวง แสดงถึงความเชื่อว่าการที่จ่าแซมเสียชีวิตเป็นการสังเวยชีวิตแก่แม่นางนอน สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน การใช้คำดังกล่าวแสดงอารมณ์เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกสะเทือนใจจากเหตุการณ์การสูญเสียผู้ที่ช่วยในการปฏิบัติการค้นหาทีมฟุตบอลเยาวชนชายที่ติดถ้ำหลวงฯ

2. กลวิธีทางโครงสร้าง (Syntactic Strategies)

กลวิธีทางโครงสร้าง หมายถึง กลวิธีที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้ประโยคที่มีลักษณะเฉพาะเพื่อสื่อความหรือเน้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในส่วนที่ต้องการ (กัญชลิกา ตรีกลางดอน, 2560, หน้า 162) ซึ่งพาดหัวข่าวใน

หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ปรากฏกลวิธีทางโครงสร้างของพาดหัวข่าวทั้งหมด 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การใช้คำตัดสินหรือกร่อนคำ 2) การละประธานของประโยค และ 3) การละคำเชื่อม หรือคำสันธาน

2.1 การใช้คำตัดสินหรือกร่อนคำ หมายถึง การตัดเสียงหรือตัดคำให้มีรูปเขียนที่สั้นลง

- (1) เร่งช่วย 13 นักบอลเด็ก ติดถ้ำไม่รู้ชะตากรรม (ข่าวสด, 25 มิ.ย. 61)
- (2) ประธานโปสการ์ดปิติ องค์ที่ทรงห่วง 13 หมูป่า (ข่าวสด, 7 ก.ค. 61)
- (3) ใช้ ฮ. ขน “แบ็กโฮ” ปรับแผนจ่อเจาะเพดานถ้ำ (ไทยรัฐ, 2 ก.ค. 61)
- (4) ร.10 ทรงชื่นชม-ขอบใจ ทีมกู้ภัย 13 ชีวิต (ไทยรัฐ, 6 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏกลวิธีทางโครงสร้างด้านการใช้คำตัดสินหรือกร่อนคำ ซึ่งพบใน 2 ลักษณะคือ 1) การตัดเสียงหรือคำ เช่น นักบอล-นักฟุตบอล องค์ที่-พระองค์ที่ เป็นต้น 2) การใช้อักษรย่อ เช่น ฮ.-เฮลิคอปเตอร์ ร.-รัชกาล เป็นต้น จะเห็นว่าพบการใช้คำพาดหัวข่าวในลักษณะตัดเสียง หรือตัดคำให้สั้นลง รวมถึงการใช้อักษรย่อ ซึ่งวิธีนี้จะใช้ในหนังสือพิมพ์เนื่องจากข้อจำกัดในด้านพื้นที่ แต่เมื่อมีการนำข่าวในหนังสือพิมพ์มาลงในสังคมออนไลน์จึงนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ในการพาดหัวข่าวด้วย

2.2 การละประธานของประโยค หมายถึง ประโยคที่ละภาคประธาน ซึ่งเขียนประโยคในลักษณะประโยคกริยา คือ ใช้กริยานำหน้าประโยค

- (1) เจาะ “ถ้ำหลวง” เร่งสูบน้ำออกช่วย 13 ชีวิต (เดลินิวส์, 29 มิ.ย. 61)
- (2) ดำขึ้นโถง 3 จอมุดต่อหาศพหายา ซิลเข้าใกล้ 13 ชีวิต (มติชน, 1 ก.ค. 61)
- (3) พบแล้ว 13 ชีวิต! (ข่าวสด, 3 ก.ค. 61)
- (4) ช่วย “ทีมหมูป่า” พันถ้ำแล้ว 8 เหลือค้างอีก 5 ชีวิต! (ไทยรัฐ, 10 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏกลวิธีทางโครงสร้างด้านการละประธานของประโยค เป็นการใช้ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยคำกริยา เพื่อบอกผู้อ่านว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ใช้วิธีการละประธานของประโยคในฐานะที่เข้าใจได้ โดยเฉพาะเมื่อความสำคัญของเรื่องที่เป็นข่าวไม่ได้อยู่ที่ประธานของประโยค เพื่อให้ผู้อ่านอ่านรายละเอียดในความน่าหรือเนื้อเรื่องของข่าวต่อไป

2.3 การละคำเชื่อม หมายถึง ประโยคที่ละคำเชื่อม ได้แก่ คำบุพบท คำสันธาน

- (1) โดรนดำน้ำ-หุ่นยนต์ ตะลุยถ้ำ ช่วยกู้ภัย 13 ชีวิต (ข่าวสด, 27 มิ.ย. 61)
- (2) ดำขึ้นโถง 3 จอมุดต่อหาศพหายา ซิลเข้าใกล้ 13 ชีวิต (มติชน, 1 ก.ค. 61)
- (3) ร.10 พระราชทานกำลังใจ ทีมช่วย 13 ชีวิต (ไทยรัฐ, 4 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏกลวิธีทางโครงสร้างด้านการละคำเชื่อม นอกจากการละประธานของประโยคแล้ว พาดหัวข่าวมักจะหลีกเลี่ยงคำเชื่อมที่ไม่จำเป็น เช่น ละคำว่า “เพื่อ” “และ” “แก่” ในตัวอย่างประโยคที่ (1) (2) และ (3) ตามลำดับ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ส่วนที่ละไว้ต้องไม่ทำให้ประโยคเหล่านี้สื่อความหมายผิดไป

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ภาษาพูดห้วข่าวเหตุการณ์ “หมูป่าติดถ้ำหลวง” ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ พบการใช้ภาษาพูดห้วข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 2 ลักษณะ คือ 1) กลวิธีทางศัพท์ และ 2) กลวิธีทางโครงสร้าง ซึ่งกลวิธีทางศัพท์พบ 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การเรียกชื่อ 2) การใช้คำแสดงการปฏิบัติต่อผู้ประสบเหตุ 3) การใช้คำแสดงสภาพของผู้ประสบเหตุ และ 4) การใช้คำแสดงสภาพผู้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ และกลวิธีทางโครงสร้างที่มีลักษณะต่างจากการใช้โดยทั่วไป ทั้งหมด 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การใช้คำตัดสั้นหรือกร่อนคำ 2) การละประธานของประโยค และ 3) การละคำเชื่อม หรือคำสันธาน

ผู้วิจัยสังเกตว่ากลวิธีทางศัพท์และกลวิธีทางโครงสร้างของพูดห้วข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และหนังสือพิมพ์สิ่งพิมพ์มีลักษณะที่เหมือนกันคือ นำกลวิธีทางศัพท์และกลวิธีทางโครงสร้างมาใช้ในการเขียนพูดห้วข่าวที่เป็นข้อความสั้น กระชับ ได้ใจความ และดึงดูดความสนใจผู้รับสาร จึงมีการใช้คำย่อ คำตัดสั้น การละประธานหรือคำเชื่อม เพื่อให้สามารถเขียนพูดห้วข่าวได้เพียงพอกับพื้นที่ที่จำกัด ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าพูดห้วข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีแนวโน้มเป็นข้อความที่ยาวมากขึ้น เนื่องจากสังคมออนไลน์ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่และในหนึ่งวันผู้เขียนข่าวสามารถเขียนข่าวเรื่องเดียวกันได้หลายครั้ง เช่น “กรมสุขภาพจิตส่งทีมเอ็มแคทเยียวยาจิตใจครอบครัวของ 13 ชีวิตที่ติดในถ้ำหลวง” “วนอุทยานถ้ำหลวงฯ ประกาศปิดพื้นที่ เพื่อให้ จนท. ปฏิบัติการค้นหาได้สะดวก” (ผู้จัดการออนไลน์, 26 มิ.ย. 61) จากตัวอย่างพบว่าพูดห้วข่าวมีลักษณะเป็นข้อความที่ยาวกว่าพูดห้วข่าวในหนังสือพิมพ์สิ่งพิมพ์ และปรากฏการละคำเชื่อมในพูดห้วข่าวลดน้อยลง

จากผลการศึกษาภาษาพูดห้วข่าวเหตุการณ์ “หมูป่าติดถ้ำหลวง” ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีร์วรา ชะบุรณ์ (2557) ที่พบการใช้ภาษาที่ปรากฏในพูดห้วข่าวมี 5 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำเรียกชื่อ การใช้คำสมนาม การใช้คำย่อ การย่อคำ และการใช้คำภาษาต่างประเทศ ซึ่งผลการศึกษาของผู้วิจัย พบการเรียกชื่อที่ปรากฏรวมกับการใช้อักษรย่อ และการใช้คำภาษาต่างประเทศ และคำเรียกชื่อส่วนใหญ่เป็นการสร้างคำใหม่ด้วยการประสมคำเพื่อสื่อความหมาย นอกจากนี้ผลการศึกษา ด้านกลวิธีทางโครงสร้างปรากฏการตัดคำ และการละส่วนต่าง ๆ ในประโยค เนื่องจากข้อจำกัดทางพื้นที่ของหนังสือพิมพ์ และเมื่อมีการนำข่าวในหนังสือพิมพ์มาลงในสังคมออนไลน์จึงนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ในการพูดห้วข่าว ซึ่งการตัดคำหรือละส่วนของประโยคนั้นบางครั้งส่งผลต่อการสื่อความหมายที่ผิดได้ เนื่องจากผู้รับสารมีประสบการณ์ในการรับสารที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผู้รับสารจะเลือกอ่านข่าวจากการพูดห้วข่าวในประเด็นที่ตนสนใจ แต่สิ่งสำคัญคือหากข่าวนั้นมีการพูดห้วที่ดึงดูดใจ ย่อมเป็นสิ่งยืนยันได้ว่า แม้ผู้อ่านอาจจะไม่ได้สนใจข่าวนั้น แต่ลักษณะของการพูดห้วข่าวที่ดีจะชักจูงใจผู้อ่านให้สนใจประเด็นข่าวหรือติดตามข่าวนั้น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1) ควรศึกษาภาษาพาดหัวข่าวในเหตุการณ์สำคัญอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบว่าพบการใช้ภาษาในลักษณะเดียวกันหรือไม่
- 2) ควรศึกษาภาษาพาดหัวข่าวโดยใช้กรอบแนวคิดอื่น ๆ เช่น วาทกรรม วัจนกรรม เป็นต้น
- 3) ควรศึกษาภาษาในส่วนอื่นของข่าว เช่น ส่วนเชื่อม ส่วนเนื้อหา เพื่อเปรียบเทียบกับการใช้ภาษาในพาดหัวข่าว

บรรณานุกรม

- กัญชลิกา ตรีกลางตอน. (2560). กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์
โรฮิงจา. *วรรณวิทัศน์*, 2560(17), หน้า 162-187.
- เด่นออนไลน์. (2561, กรกฎาคม 3). ลำดับเหตุการณ์ค้นหาทีมหมูป่า จากวันแรกถึงวันที่พบ 13 ชีวิต.
ข่าวสด. สืบค้นจาก https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_1291506
- จันทิมา อังคพนิชกิจ. (2561). *การวิเคราะห์ข้อความ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธรรมศาสตร์.
- ชุติมา สาส์ราย. (2556). *ภาษาข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์แจก M2F*. ปริญญาอักษรศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีรวิรา ชะบุรณ์. (2557). วิเคราะห์การใช้ภาษาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. *วารสาร
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 11(2), หน้า 105-116
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.
- สุทธิดา นาคเจริญ. (2559). การพาดหัวข่าวในสื่อออนไลน์. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*, 12(6), หน้า
143-152.
- อารยะ ศรีกัลยาบุตร. (2550). *การออกแบบสิ่งพิมพ์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาคณิตศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.